

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 19 (7)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

Juli 1 Heinäkuu	Prenumerationspris — Tilaushinta Helt år — Koko vuosikerta . . . . 3 m. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Redaktion — Toimitus J. Höglund V. Blomqvist Ansvarig — Vastaava	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad . . . . . } 25 p. Petiiti-riviltä . . . . . }	6:te ärgängen 1898 6:s vuosikerta
-----------------------	--	--	---	---

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* Mellberg, Karl Severin, l. s., ²¹/₁₀ 74. — Dolk, Johan August, l. s., ²⁰/₅ 63. — Helin, William Reinhold, l.-opp., s.-elev, ¹⁹/₉ 79. — Johansson, Karl Henrik, l. s., ¹⁰/₆ 77. — Andersson, Johan Hjalmar, l.-opp., s.-elev, ⁷/₁₁ 79. — Nordman, Karl Hjalmar, l.-opp., s.-elev, ¹⁹/₁ 80. — Englund, Hjalmar Alexander, p.-opp., t.-elev, ⁸/₆ 79. — Pettersson, Johan Edvin, kivip., stent., ²⁷/₉ 77. — Forsblom, Carl Alexander, l. s., ¹⁰/₆ 51. — Hoimela, Kustaa Adolf, l. s., ³⁰/₁₁ 68. — Forss, Karl Erik, l. s., ⁷/₅ 77. — Sahala, Viktor Edvard, l.-opp., s.-elev, ¹⁰/₄ 80.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* 773. Lahtinen, Jakob Oskar. — 774. Lundström, Villiam Ernst. — 775. Berlin, Maria Matilda. — 776. Kortman, Arthur Hjalmar. — 777. Rosenqvist, Johan Henrik.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning:* 778. Berg, Edvard.

Tampereen osastosta: — *Från Tammerfors afdelning:* 779. Partanen, Israel.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

519. Hänninen, A., *Viipurista Kotkaan*, från Viborg till Kotka. — 345. Tuhkainen, I., *Kuopiosta Viipuriin*, från Kuopio till Viborg. — 608. Keinonen, O., *Vaasasta Viipuriin*, från Vasa till Viborg. — 684. Uskela, K., *Kristinasta*, ei tiedetä minne, från Kristinestad, vistelsen obekant. — 436. Höglund, K. H., *Helsingistä Ouluun*, från Helsingfors till Uleåborg.

Eronneita jäseniä. Utgående medlemmar.

Viipurin osastosta: — *Från Viborgs afdelning:* 512. Kinnunen, T. R., syy tuntematon, orsak obekant. — 518. Goosik, K., ei ole suorittanut jäsenmaksuja, för bristande medlemsavgifter.

Rauman osastosta: — *Från Raumo afdelning:* 639. Grünroos, K. K., eronnut ammatista, upphört med yrket.

Asiamiehet huom.!

Uusia jäseniä ilmoitettaessa ovat nimet selvästi kirjoitettavat.

Afdelningsombuden obs.!

Vid anmälandet af nya medlemmar böra namnen tydligt utskrifvas.

Adresser.

Förbundsstyrelsen.

Ordförandens, hr J. A. Kosk, Helsingfors Centraltryckeri.

Kassaförvaltarens, hr Fr. Saastamoinen, Simelii tryckeri.

Alla bref adresseras till ordföranden och pänningeförsändelser till kassaförvaltaren.

Gutenbergs redaktion.

Svenska redaktörens, hr V. Blomqvist, Gräsviksgatan 22.

Finska redaktörens, hr J. Höglund, Päivälehtis tryckeri.

Kontrollnämnden.

Ordförandens, hr A. Karjalainen, Simelii tryckeri, Helsingfors.

Herr Alb. Nordberg, Aamulehtis tryckeri, Tammerfors.

Herr E. Heino, Backmans tryckeri, Kuopio.

Ett skandinaviskt möte

kan man säga det vara, som afhölls i Odense Pingsttagarna. Sv. T.-T. skrifver härom bl. a.:

De danska typograforganisationer, som äro samlade om gemensamma reserv- och reshjälpsfonder, hade under dessa dagar representantmöte, hvartill inbjudits representanter från såväl norska som svenska typografförbundens styrelser, hvilka äfven hörsammat inbjudningen, i det norska förbundet sändt sin ordf., hr W. Samuelsson, som ombud och den svenska förbundsstyrelsen sin ordf., hr L. A. Mårtensson. Äfven föreståndaren för det Internationella sekretariatet i Schweiz hr Siebenmann, var tillstädes.

I hufvudsak rörde sig mötet om inre danska organisationsförhållanden, men äfven ett par frågor, som beröra svenskarna, förekommo därvid.

Sålunda var ömsesidighetsfrågan upptagen på mötets program och behandlades, därvid det svenska ombudet redogjorde för det arbete, som försiggått inom det Svenska typografförbundet under den tid, detta stätt isoleradt från öfriga organisationer samt meddelade, att till stundande förbundsmöte komme förslag att utgå från förbundsstyrelsen om anslutning till Internationella sekretariatet, sedan nu icke längre den bestämmelse vidhölls af de danska och norska organisationerna, att inträdet skulle gå genom ett skandinaviskt typografförbund. Denna upplysning hälsades med bifall af de danska kollegerna.

Vid ett föregående besök i Köpenhamn af ombud från Svenska förbundsstyrelsen hade behandlats ett förslag till effektivt understöd de nordiska typograforganisationerna emellan vid fall af större lönerörelser. Det ansågs emellertid nu icke böra till någon åtgärd föranleda, då synnerligast de danska föreningarna redan genom anslutning till Internationella sekretariatet och förbindelser å andra håll försäkrat sig om sådan hjälp, och afgifterna härför voro ganska dryga. Idén gillades, men förmenades, att därest ställningen skulle blifva sådan, att någon af de nämnda organisationerna skulle behöfva hjälp utöfver den de hade att påräkna på grund af ingångna förbindelser, så skulle nog vid sådant tillfälle icke den hjälp uteblifva, som det vore möjligt lämna.

Af danska frågor, som ha intresse äfven för utom Danmarks gränser boende typografer är att anteckna ett beslut om bildandet af ett danskt typografförbund. För närvarande finnas i Danmark fyra typograforganisationer, och mötet uttalade sig för dessas centralisation, hvilken skall förarbetas och vara färdig till nästa representantmöte, som hålles om tre år.

Som en hvar bör kunna finna, är det ett både nyttigt och viktigt beslut som i denna fråga fattats, och hvar på under långa tider arbete pågått.

Till jämförelse med svenska förhållanden kan nämnas, att afgifterna till de danska organisationerna utgå med Den i typografiske Forening i Köpenhamn 1 kr. pr medlem i veckan och i landsortsorganisationen (Den typ. Forening) med 60 öre, samt förklarades att dessa säkerligen komme att i en snar framtid ökas med ytterligare 20 öre pr vecka. Också höjde denna senare vid mötet sina medlemsavgifter till 75 öre. Det är dock att märka, att föreningarna äfven hafva obligatorisk sjukassa och att afgiften härtill är inräknad i ofvan nämnda tal.

Annandag Pingst på aftonen hölls en fest, hvartill Odense lokalafdelning inbjudit de i mötet deltagande. Här höllos tal i långa banor och stämningen var ytterst animerad.

— *Statistiskt*, New-York räknar 497 boktryckerier med 12,000 arbetare, Philadelphia 338 med 5,650 och Chicago 328 med mer än 7,000 arbetare. Nationalboktryckeriet i Washington sysselsätter omkring 2,000 personer. Inalles finnas i Förenta staterna omkring 120,000 typografer, lärlingar oräknade.

Kelpo mies syrjäytetty.

Hra P. Hj. Olssonin — isännöitsijän V. Pettersson ja Kumpin kirjapainossa — toimesta tapahtunut alijohtajan vaihdos yllämainitussa kirjapainossa on ammattiireissä herättänyt ansaittua mielipahaa ja kummastellua eikä syyttä, sillä se jo katkaisee hävittömyyden huipun.

Painon tähänastinen alijohtaja, hra H. J. Forsström, on saanut eronsa ja hänen tilalleen on astunut eräs vasta opista laskettu nuorukainen. Hra F. on yleisesti tunnettu kunnolliseksi ja kyvykkääksi ammattimieheksi, joka tunnollisesti hoiti tehtävänsä tietäen ja tuntien työmiehen tarpeet ja vaatimukset sekä sen etuja silmälläpitäen ollen hänellä samalla vuosikymmensien sekä teoreettiset että käytännölliset kokemukset. Mikä on siis syytä, että kelpo mies näin ilman mitään syrjäytetään ja sijalle pannaan nuorukainen, jolla tuskin on mitään elämäkokemusta? — siitä näet ei ole kovinkaan pitkää aikaa kun hän koulupenkiltä poistui. Vaikuttavana syytä hra F:n irtisanomiseen ei siis missään tapauksessa ole voinut olla se, että nykyistä olisi katsottu etevämmäksi, vaan on syy etsittävä muualta ja pätevämpi kuin se minkä nojalla irtisanominen tapahtui. Mainitussa — kirjallisessa! — irtisanomisessa sanotaan näet syyksi se, että ovat pakoitut hankkimaan pienempipalkkaisen alijohtajan. Että tässä makaa kettu haudattuna, näyttää hyvin uskottavalta, sillä miksiä olisi mainittu isännöitsijä joku aika sitten ilman tehtyä pyyntöä lisännyt hra F:lle palkkaa samalla kysyen josko olisi halukas rupeamaan heille johtajaksi. Tietysti täten saadukseen (teko)-syy irtisanomiseen. Todellakin hieno, mutta inhoittava manööveri!

Mitä vasta nimitettyyn alijohtajaan hra Nylanderiin tulee, niin katsomme hänet ennenaikuisiksi toimeensa. Tulla oppilaasta suoraan ylenetyksi alijohtajaksi, ei ole paikallaan. Hänen ammattitaidostaan emme ole kuulleet mainittavan mitään. Sen vaan tiedämme, että hän aloitti oppinsa Kuopiossa, josta muutti Helsinkiin, täältä taas Tukholmaan työskennellen vähän aikaa Norstedt & Sönerien painossa muuttaen sieltä taas tänne V. Petterssonin & Kumpin kirjap., jonka alijohtaksi hän nyt, 4-vuotisen oppiajan loputtua, on tullut. Siinä asemassa, johon hän nyt on astunut, vaaditaan muitakin ominaisuuksia kuin pelkkä ammatin tunteminen. Pitää näet myöskin täydellisesti tuntea työväen oloja, sen tarpeet ja vaatimukset, voidakseen liikkeen eduksi käydä käsiänsä työväestön kanssa. Hra N:ta taas, joka on säätyläisperheestä lähtenyt ja jonka ei oppilaspalkallaan ole tarvinnut henkeänsä ylläpitää, puuttuu tätä kaikkea, hän kun tietävästi ei ikinä ole työväen pyrintöihin osaaottanut.

Tulevaisuus on näytävä, onko mainittu vaihdos ollut ammatille ja liikkeelle eduksi vai vahingoksi. Tarkoitus on ainakin saavutettu ja hra N:lle hankittu arvon ja säädyn mukainen palkka, jos kohta syytöin välikäsi tässä joutui-kin kärsimään; sillä kuinka se olisi ajateltavissa, että mainittu hra opista päästyään vielä seisoi tavallisena työmiehenä. Ei, johan se menisi yli rajojen!

Mitä ne oppiajan lyhennyksen puoltajat tästä ajattelevat?

Eräs.

Förstorningar af tryckerierna i hufvudstaden.

Åt *Senatens tryckeri* kommer en ny och tidsnellig tillbyggnad att uppföras inne på borggården af senatshuset.

Tryckeriet blir ett rymligt trevåningshus med en ståtlig granittrappa midtför den stora inkörporten vid Alexandersgatan. Byggnadens 1:sta och andra våning upptagas till hufvudsaklig del af en stor och luftig tryckerisal i hvardera våningen. Dessa salar hafva en längd af 25 m. och bredd af 12 m. Dessutom inrymmer 1:sta våningen 3 rum för tryckeriföreståndaren, faktorn och korrekturläsningen. De olika våningarna stå i förbindelse med hvarandra genom en i husets midt anbragt hiss, som antagligen

Muistakaa Vanhuusrahaa!

kommer att drivas med elektricitet. Hela tryckerbyggnaden kommer att uppvärmas genom lågtrycksvarmvattenledning.

Å firman *Weilin & Göös'* etablissement kommer i närmaste framtiden en mängd väsentliga utvidgningar och förbättringar att göras.

Finska Literatursällskapet kommer att till nästa landtdag betydligt utvidga sitt tryckeri, i det att gårdsflygeln, som nu innehåller privata lokaler, kommer att inrymma stora tryckeri- och sätterisalar.

Antagligen kommer äfven *Hufvudstadsbladet* i en snar framtid att förstora sitt tryckeri. Nämligen hela 1:sta och andra våningarna, vetande mot Skilnadstorget, äro påtänkta att ombildas till sätterisalar.

V. Petterson & C:os tryckeri, som kommer att flyttas från Passagen till gården n:o 21 vid Alexandersgatan, kommer äfven att något förstoras. Hela tryckerilokalen kommer att inrymmas i en enda stor sal, hvilken vid behof kan delas medels flyttbara glasväggar.

Fria ord. — Vapaita sanoja.

Till Red. för Gutenberg.

Till svar på ett mot mig riktadt sanningslöst utfall angående nedsättning af arbetslönerna å Senatens tryckeri, får jag i korthet meddela följande:

Å tryckeriet har tils dato ej, såsom red. påstår, utbudits något arbete till sättning för bestämt pris, utan har priset å detsamma blifvit uträknadt efter det arbetet utförts. Hvad tariffenligheten med andra tryckerier beträffar, får jag meddela det den ej öfverensstämmer med deras, ity att sjelfva grundpriset, 46 p:i pr 1,000 bokst. antiqua ej motsvarar vårt, 50 p:i för 1,000 bokst. *) och till det andra förekommer å tryckeriet en mängd sådana arbeten (föredragningslistor m. m.), som ej kunna uträknas enligt tariffen, men där öfverenskommelse om priset skett till både arbetarens och tryckeriets (intendentens) belåtenhet. Påståendet det en nyligen anländ sättere å tryckeriet skulle fått utföra ett arbete för 5 fmk pr sida, för hvilket han å ett annat tryckeri erhållit 8 fmk är sanningslöst. För en af de senast antagna sättere har medelförtjänsten varit minst 8 fmk pr dag, och om tariffenligheten har ej han eller någon af de öfrige ordat det minsta, utan tvärtom uttryckt sin förnöjsamhet öfver betalningen för arbetet. Rörande tryckeriets betalningsvilkor får jag för öfrigt hänvisa Gutenbergs red. till „Gutenberg N:o 5 för år 1895“, där en jämförande tablå öfver högsta och minsta medelförtjänsten pr dag å de olika tryckerierna i staden finnes intagen, och har någon nedprutning å Senatens tryckeri sedan den tiden ej egt rum, utan tvärtom har förhöjning erhållits på en del arbeten.

Slutligen får jag framhålla det å en af de äldre sättere konstförvandterne flere gånger erbjudits en fast månadslön af 180 fmk, men har densamma ej af honom antagits, utan arbetar han fortfarande hållre på beräkning efter en tariff, hvilken jag enligt Gutenberg, påstås hafva nedsatt!!

Af det ofvansagda torde tillräckligt framgå beskaffenheten af det utfall, red. för Gutenberg funnit godt att göra mot mig.

J. Lindholm.

Svar till hr J. Lindholm.

Edert påstående, att vår artikel i senaste nummer af Gutenberg var ett „sanningslöst utfall, riktadt mot Eder“, lämna vi å sitt värde, och låta läsarene sjelfva döma öfver, hvem af oss som har rätt. I förbigående må blott nämnas, att vi af flere nuvarande och vordne arbetare å Senatens tryckeri erhållit jakande svar på vår fråga, om vår artikel öfverstämde med sanna förhållandet å Senatens tryckeri. En del hade t. o. m. önskat, att Edert beräkningssätt än mera, än hvad nu var fallet, bordt bli offentliggjordt, för att bevisa huru förkastlig den är.

Att slåt sats å Senatens tryckeri betalas med 50 p:i för 1,000 bokstäfver eger nog sin riktighet. Men så ta's skadan igen i tabellsatsen, i det att tabeller med mellanslag aldrig beräknas som kompakt, utan som sats med mellanslag samt dessutom efter en procent, som kanske någon gång stiger till 100%, (tariffen föreskrifver att all tabellsats bör beräknas efter textstilen kompakt samt, att tabeller med 8 spalter och därutöver betalas med 100—150%). — Som synes spelar Edert godtycke en stor roll å Kejserliga Senatens tryckeri, ett tryckeri, hvilket borde, i likhet

med statstryckerierna i utlandet, betala sina arbetare, ej efter något prutningssystem, utan efter en antagen och godkänd tariff**).

I Edert svar hänvisar Ni oss till „Gutenberg n:o 5 för år 1895“ och tror Eder däri finna stöd för påståendet, att alt skulle gå rätt till på Senatens tryckeri, men det hade Ni bort låta vara ogjortd. — Att förtjensten för en del sättere å Senatens tryckeri varit och ännu kan vara god, vilja vi ej förneka, men beror detta ej på den s. k. goda betalningen utan på den jämna tillgången på arbete å tryckeriet, i det att nämligen en sättere aldrig behöfver vänta, utan alltid har fullt upp, då däremot å andra tryckerier det lätt kan inträffa, att manuskriptet tryter. Som synes, är jämförelsen med andra tryckerier haltande. — Ni påstår, att någon nedprutning på betalningen ej förekommit sedan den jämförande tablå var införd, men, afsiktligt eller ej, så misssinner Ni Er, ty, att så skett veta vi säkert.

Att å en äldre arbetare erbjudits en lön af 180 mk i månaden samt att han hållre arbetar efter beräkning är ej något som särskildt bordt framhållas, då, såsom vi nämde, tillgången på arbete å tryckeriet är outtömligt och en god och trägen sättere mycket väl kan påräkna den af Eder som så stor hållna lönen.

Då vi varit i tillfälle att jämföra betalningen för tabellsats å de privata tryckerierna och Senatens och därvid funnit huru prutningssystemet å Senatens tryckeri införts af Eder, ha vi ansett det vara vår plikt att framdraga detsamma under diskussion för att om möjligt få misshälligheterna därstädes undanröjdade.

Sättere, som arbetat enligt Edert beräkningssystem, ha uttalat sig sålunda, att det vore bättre att arbeta för 46 p:i i stället för 50 p:i per 1,000 bokstäfver och erhålla den i tariffen bestämda procenten för tabellsats, hvilket de tyvärr nu ej erhålla.

Uppgiften om, att en sättere skulle utföra ett arbete för 5 mk per sida, då han däremot för samma arbete å annat tryckeri skulle erhållit 8 mk per sida, kunde vi ej taga i tvifvelsmål, emedan nämnda sättere yttrat sig därom å några af sina kamrater.

Utbjudning af arbeten förekommer visst ej, men, hvad som är ännu värre, sättere å Senatens tryckeri få ej sjelfva beräkna sitt arbetes värde, utan är det Ni, hr faktor, som despotiskt uträknar arbetena och värderar dem efter Edert eget „system“. Försök att räkna ut sina arbeten ha blifvit gjorda af enskilda sättere å Senatens tryckeri, men ha desamma ej blifvit gillade af Eder.

Om Ni, hr Lindholm, ville följa ett vänligt råd, att fortsättningsvis betala 50 p:i per 1,000 bokstäfver, men härefter för tabellarbeten beräkna enligt de i den nuvarande tariffen upptagna procentbestämningarna, skulle Ni för framtiden kunna räkna på en hel arbetarekårs sanna högaktning och understöd.

Redaktionen.

„Senatsstöflar.“

Undertecknade, anstälde vid K. Senatens tryckeri, ha ej deltagit i „stöfvelskramlingen“, utan tvärtom några af oss varnat för det opassliga deri.

J. Lindholm. H. Henriksson.
A. M. Stenblom. K. Lindeberg.
C. H. Lönnroth. J. Helander.

Red. svar. Skrifvelsen, som åtföljde stöflarna var undertecknad „K. Senatens tryckeripersonal.“ Om en del af personalen i hela personalens namn gör dumheter, är minst sagt oförsvarligt.

Kirje Kristiinasta.

Kesäkuulla.

Harvoin näkyy Gutenbergin palstoilla paikkakunnallisia tietoja osastojen toiminnasta. Ne mitä siinä on, ovat enimmästään pikkukaupungeista. Eikö siis isommissa kaupungeissa liiton asiaa harrastetakaan?

Ei tosin täällä Kristiinastakaan ole paljoa ollut, mutta tällaisen osaston toiminnasta ei olekaan paljon puhumista suurempien rinnalla. Mutta voihan, tässä kuitenkin mainita yhtä ja toista kirjaltajakuntaa koskevaa.

Klubillamme oli kokous huhtik. 30 p:nä, jossa otettiin keskusteltavaksi Vapunpäiväiltä maksymys. Ei katsottu voitavan toimeenpanna mitään iltamaa, koska mainituksi päiväksi oli jo useampia huveja ilmoitettu. Sen sijaan koottiin klubin jäsenten keskuudessa 10 mk., jotka lähetettiin liittohallitukselle.

Kesäk. 16 p:nä oli klubilla taasen kokous, jossa valittiin klubin kirjuriksi E. Westerlundentisen paikkakunnalta muuttaneen sijaan.

*

*) I en del länder få statens arbeten utföras endast å sådana tryckerier, som betala fullt tariffenligt.

Kevät on vähitellen muuttanut kesäksi ja voi sen jo sanoa olevan „parhaallansa päällä“. Kesän mukana on tullut tuo kirjaltajillekin tärkeä kesälomakysymys. Täällä Kristiinassa ei siitä kuitenkaan mitään polttavaa kysymystä muodostunut, vaan ratkaistiin se painon johtajan välityksellä erittäin hyvällä menestyksellä. Jokainen (Kistads Tidningen) painon työlläinen sai nimitäin 2 viikkoa kesälomaa täydellä palkalla. Jospahan jokaisen painon isännistö osottaisi työvälleen tällaista huomaavaisuutta heidän toivomuksissaan!

Kaupunkimme toisen painon kesäloma-asiasta en tiedä mitään mainita koska he yhä edelleen ovat kaiken yhteistoiminnan ulkopuolella.

*

Ammattitarkastaja kävi joku aika takaperin tarkastamassa kirjapainojamme ja olivat ne tyydyttävässä kunnossa.

*

Vuoden ajanlaskustamme jälellä näyttävät olevan „Tammerfors Nyheterin“ latojat, päättäen painorivistä viime sivulla. Tai lieneekö lehteä painettu viime vuonna varastoon tämänkin vuoden varalle.

Karlus.

Surkål.

Fosterlandskärlek! Hvem har ej fosterlandskärlek! Hvad är då fosterlandskärlek? Hvarje individ som arbetar och sträfvär för sitt land och som älskar detsamma samt sina medmänniskor har fosterlandskärlek.

Hvems hjärta klappar ej häftigare än någonsin, då hon hör sitt land berömmas af någon främling? Ja vi äro stolta öfver att hafva ett härligt land och vara söner och döttrar af ett dugligt folk. Hvem känner ej sig högtidligt stämde då hon hör tonerna af „Vårt land“ klinga. Det är som om en ny sommardag skulle randas för Finlands folk.

En sådan fosterlandskärlek bekänna äfven vi typografer att vi ega! Men huru är det i sjelfva värdet fallet? — Jag betvivlar.

Vi typografer — en liten del af detta härliga lands folk — Finlands folk! — kunna äfven draga vårt strå till stacken. Vi böra arbeta på alla områden för att få den del af Finlands folk som äro typografer att höjas i ekonomiskt västånd och i bildning och detta kunna vi ej göra utan att enigt sammanslutats och ställa vårt mål högt — fosterländskt.

Vi ha så mycket att arbeta för vårt fosterland! Om vi läsa igenom Finska Typografförbundets stadgar så finna vi i § 1 alt det som vi ännu ha ogjortd.

Finska Typografförbundet är en fosterländsk institution. Dess program är fosterländskt! Dess ändamål är uppoffrande. Förbundets budord lyder: „Du skall älska din nästa såsom dig sjelf! — Enighet ger styrka.“

Då vi närmare tänka på denna viktiga sak, så måste vi förvåna oss öfver Finlands likgiltiga typografer, som ej förstå att lägga värde på ett enigt och ihärdigt samarbete för fosterlandet, samtid och eftervärld.

Man måste ofrivilligt ställa den frågan till Finlands typografer „Hvad är det som håller Eder från det gemensamma arbetet och så långt bakom andra organisationers typografkärer.“

Det är mer än vi kunna smälta!

Är det egoismen, som spelar hufvudrollen eller är det kanske okunnigheten hos ljusets ridarvakt som fördunklar deras ögon, så att de ej se, att arbeta för ett verk som ehuru det ännu ej bär frukt, dock är till stor välsignelse för våra efterkommande. Vi arbeta ju för fosterlandet och det yngre släkte som skall välsigna våra stoft för människokärlek och själfuppoffring.

Finlands typografer! tänken närmare efter orden i vår gemensamma marsch, hvaraf jag vill aftrycka den första versen, Topelius sjunger:

„Den friborna tanken oss tog i sin sold
Vi lyda hans härskarespira
Vi föra hans krig mot mörker och våld
Hans segrar vi jublande fira.
I spetsen för oss som ett torndön han går
Och ropar sitt mäktiga varde!
I tätta kohorter vi följa hans spår
Hans svarta, hans trotsiga garde!“

Äfven författaren till denna marsch — fosterlandsvännen — har antagit att vi äro ett enigt, och stolt, fosterlandsälskande folk. Må vi därför sluta oss till ett enigt garde!

Vi landsortsbor ha hittills haft hufvudstads-typograferna till våra föredömen i allt, nu ser det emellertid ut, som om landsorten börjar taga lofven? — Fy!

*) Å tryckeriet förekommer ej fraktursats ofta, men då det någongång förekommit, har för densamma betalats samma pris som för antiqua.

Lätom oss alla Finlands typografer sjunga i enigt brödralag:

Och högre klinga skall engång
Vår fosterländska sång.

*

Granska vi närmare förhållandet, hvarför Tygograförbundet har ett så varierande medlemsantal, så få vi den gordiska knuten ganska lätt löst. I de större städerna, där handlingsfriheten är vida större än i de mindre landsortsstäderna, är det likgiltigheten för Förbundet som spelar den största rollen. Man offerar hellre sina fyrkar på Bacchi altare än man skjuter några penni i månaden till en gemensam sak. Till ett enigt organisationsarbete.

Därnäst torde orsaken vara den, att man anser att Förbundets program har för mycket socialistisk anstrykning. Däremot vill jag göra en bestämd protest. Förbundets ändamål är att förkofra sina medlemmar i bildning, vetande och yrkesskicklighet samt betrygga deras framtid och älderdom eller med andra ord förse ett samhälle — det grafiska — med allt som förkofrar dess medlemmar i bildning och ekonomi. Om t. ex. lefnadsförhållandena bli allt för dyra så är det ju solklart att äfven arbetslöserna måste höjas — inte bör man anse detta för olagligt och socialism, som nu för tiden sjunges.

I de mindre landsortsstäderna tillskrifver jag helt enkelt rädslan för sina förmän och principaler som orsak, hvarför de ej slutit sig till Förbundet. Jag vet ej hvad jag skall säga till dem som äro harar, jag tror att jag säger åt dem: Fy! Fy skam!

*

En länge närd tanke och ett gammalt förslag har nu äntligen gått igenom. Gratulerar! Arbetsförmedlingsbyrån är ett af de oundvikligaste för vår organisation.

Jag har tänkt mig, att hvarje förbundsmedlem hädanefter anlitar denna byrå, för att därigenom få sig en plats där han säkert vet hurdan lön han erhåller. Tariffen bör naturligtvis vara genomförd å alla de officiner där byrån förmedlar och har sin värksamhet. Principalerna vinna genom denna förmedlingsbyrå i det att de erhålla dugliga och nyktra arbetare, ty det blir väl ej byråns afsikt att missrekommendera sig och skämma ut sitt goda rykte. Jag tror att principalerna tillitsfullt kunna vända sig till denna förmedlingsbyrå.

Organisationen vinner på denna sak, ty då frestas ingen hyggelig arbetare till landsvägen. utan luffaren får förbli där.

Det allmänna väståndet kommer att höjas bland oss och nykterhetssaken kommer att bli värt närmaste arbete. Ty Förbundets arbetsförmedlingsbyrå kommer att ha detta som sin sträfvan att anskaffa arbetare som äro *dugliga, nyktra och tillitsfulla* mot en *gemensamt öfverenskommen lönetariff*, och detta utslutande åt *förbundsmedlemmar*. Jag önskar arbetsförmedlingsbyråns föreständare lycka och framgång. Gemensam lönetariff! Denna fråga har i åratals väntat på sin lösning. Frågan tarfvar att med det snaraste bli löst, ty om vi ännu få vänta på dess lösning börja vi få vatten öfver hufvudet. Om vi närmare betänka oss så finna vi att konkurrensen blir allt vildare och vildare. Prisen falla och där är det klart att äfven arbetslöserna falla. Om vi däremot ha ett gemensamt försvar och ett gemensamt aflönings sätt så blir det svårt att trycka ned våra löner. Taga vi notis om huru beräkningssätten och lönerna gestalta sig på olika orter så finna vi att å en del orter betalas det enligt fyrkant- å andra bokstafsberäkning med alldeles skilda pris fr. 60—80 pni för 1,000 fyrkanter. Månadslönerna variera för konstförvanter fr. 60—100 mark i landsorten.

Då den nya tariffen utarbetas bör man noga taga reda på lefnadsförhållanden så att man kan bestämma både minimi beräkningssättet som månadslönerna.

Mer härnäst.

Spektator.

Notiser. Uutisia.

— **Kuolleita.** Toissa sunnuntaina nukkui Tampereella lyhyen keuhkotaudin sairastettuaan kuolonuoneen kirjaltaja *Samuli Snellman* ainoastaan 22 ikävudellaan. Vainaja, joka oli Tampereelta kotoisin, työskenteli oppivuotensa sikäläisessä G. E. Jansson & Kumpp. kirjapainossa sekä muutti viime vuonna taiturina Viipurin Uuden Kirjapaino- ja Sanomalehtiosakeyhtiön kirjapainoon, mistä pari kuukautta sitten keuhkotaudin riuduttamana palasi kotikaupunkiinsa.

Samuli Snellman oli nuoruudestaan huolimatta ehtinyt saada kunnioitetun nimen ammattitove-

riensa ja ikäläisten työväenasianharrastajain keskuudessa. Vilpitön luonteensa, valistunut mielensä ja upumaton työkykynsä tekivät hänet kelpolliseksi niihin moniin luottamustoihin, jotka hänen käsiinsä uskottiin. Niinpä hän monia lyhytaikaisia toimia luonnottomatta työskenteli työväenyhdistyksen juhlatuimikunnan puheenjohtajana ja kirjastonhoitajana sekä kirjaltajayhdistyksen johtokunnassa, ollen samalla „Gutenbergin“ kirjeenvaihtajana. Erityistä tunnustusta ansaitsee Samuli Snellmanin toiminta työväenyhdistyksen juhlatuimikunnan puheenjohtajana ja „Gutenbergin“ kirjeenvaihtajana. Edellisessä toimesta hän melkoisesti kartutti yhdistyksen varoja ja esiintyi, milloin puute oli, itsekin mallikelpoisten esitelmien pitäjänä. „Gutenbergin“ kirjeenvaihtajana Samuli Snellman pelkäämättä toi esiin sikäläisten kirjapainojen epäkohtia ja saikin eräässä niistä aikaan täydellisen „uskonpuhdistuksen“. Mainittakoon vielä, että vainaja oli innokas raittiudenharrastaja ja kaunokirjallisuuden ystävä.

Vainajata lähinnä surevat vanhemmat, veljet ja sisaret. Laaja ystäväjoukko ja monet aate-toverit kaipaavat hänen ennenäikaista poismo- noansa.

Levätköön rauhassa!

V. k:n 22 p:nä kuoli Oulussa kirjaltaja *Juho Jaakko Harju* 27:llä ikävudellaan.

Vainaja oli painajaoppinsa käynyt Oulun Uudessa kirjapainossa, josta taiturina muutti Helsinkiin ja Tampereelle, ollen näissä ainoastaan vähän aikaa. Kotikaupunkiinsa palattuaan työskenteli vainaja B. B. Bergdahlin kirjapainossa aina kuolemaansa asti.

Juho Jaakko Harjun toiminta niin omassa ammattipiirissä kuin ulkona siitä on kiitosta ansaitsevaa. M. m. oli hän se, joka pari vuotta sitten pani alkuun Oulun kirjaltaklubin, jonka puheenjohtana hän oli, sekä myöhemmin, Liiton innokas ystävä kun oli, puuhasi vastuuksista huolimatta Liiton haaraosaston Ouluun. — Nuoruudesta saakka oli vainaja todellinen raittiusmies ja toimi sen hyväksi sekä varapuheenjohtajana että puheenjohtajana sikäläisessä raittiusseurassa. Seuransa edustajana yleisissä raittiuskokouksissa vainaja oli useat kerrat.

Kirjaltaja *Johan Albert Johansson* kuoli Turussa v. k. 16 päivää vasten yöllä 30 vuoden ikäisenä. Vainaja oli syntynyt Gööteporissa. Meidän maassamme hän oli työskennellyt Uudenkaupungin kirjapainossa sekä viimeksi Åbo Tidningin kirjapainossa.

V. k. 15 p:nä kuoli Tampereella kirjaltaja *Hilja Charlotta Lindholm* 18-vuotiaana. Vainaja työskenteli Tampereen Uutisten kirjapainossa ja oli vielä edellisen päivän iltana työssään, kun hän kotona seuraavana aamuna tunsi väsymystä ja levolle laskeuduttuaan kuoli.

— **Muistolahjana Kultaisen kantasormuksen** sai faktori *H. J. Forsström* vastaan ottaa työväeltään eron hetkenä v. k. 15 p:nä. Lahjassa luetaan sanat: „V. P:nin ja Kumpp. työväeltä 18¹⁵/₉₈“. Tämän merkkipäivän iltana oli kirjapainon väestö hra F:n kunniaksi toimeenpannut kekkerit kirjapainossa, jossa tilaisuudessa lahja annettiin.

— **25 vuotista juhjaa** vietti v. k. 10 p. konepainaaja J. K. Lindström täällä sen johdosta, että hän oli sanotun ajan ollut kirjapainon palveluksessa. Sanotusta ajasta on hän ollut 13¹/₂ vuotta osakeyhtiö Veilin & Göösin kirjapainossa. Päivän merkityksen johdosta oli kirjaltajain laulajat hänelle aamulla laulamassa ja samassa annettiin hänelle toverin puolesta muistolahjaksi alfeniiden kahvikannu kirjoituksella: „J. K. L., työtovereilta.“ Lahjaa antaessa lausui hra Liimatainen muutamia sanoja päivän merkityksestä.

— **Eräs yhtiö** nimeltä Osakeyhtiö Lilius & Hertzberg on muodostumaisillaan täällä 250,000 markan suuruisella osakepääomalla, joka on jaetuna 250 1,000 mkan suuruisen osakkeeseen. Yhtiön tarkoituksena on harjoittaa graafillista teollisuutta ja muuta alaan kuuluvaa liikettä. Talo keskikaupungissa kuuluu tehdasta varten jo olevan ostettu. Hra H. Hertzberg on eronnut tähänastisesta toimestaan Veilin & Göösin Osakeyhtiössä ja tulee liittymään uuteen yhtiöön.

— **Osakeyhtiö Veilin & Göösin Aktiebolag**in liikkeen toimeenpanevaksi johtajaksi on otettu Lappeenrannan pormestari L. Cajander.

— **Myytyjä kirjapainoja.** Johtaja E. A. Sandström on myynyt osakeyhtiölle „Österbottningens Tryckeri“ Kokkolassa omistamansa kirjapainon. Hra Sandström jää edelleen johtajaksi siihen.

Loviisassa on perustettu osakeyhtiö, joka aikoo ottaa huostaansa Östra Nylandin kirjapainon. Osakkeita on 100, nimellisarvo 100 mk.

Vuoksen kirjapainon Käkisalmissa on hra M. Lankinen myynyt opettaja J. Vainiolle 12,500 mk:sta. Kauppaa seuraa myös kirjansitomo.

— **Kotiseuduilleen** viettääkseen kesän rauhassa ihmiselämän raskaista taisteluista kuuluu faktori H. J. Forsström matkustaneen.

— **Kuoonpurjehdus — kaksi ammattimiestä hukunut.** Viime maanantaina klo 10 tienoossa illalla huomasivat viilaajat K. G. Lehtinen ja J. A. Kortman purjehtiessaan Viaporin ja Rönnskärin välillä purjeveneeseen yhtäkkiä kaatuvan ja uppoavan. Mainitut viilaajat heti riensivät onnettomuuspaikalle ja saivat sieltä vielä kaksi henkeä pelastetuksi. Kaatuneessa veneessä oli ollut kaikkiaan viisi miestä, joten kolme, nim. kirjaltajat Hjalmar Leander Ojala ja Konstantin Metjelitz, molemmat Sentraalikirjapainosta ja viilaaja Ernst Verner Aarik Leiman joutuivat velamon uhriksi. Pelastetut taas olivat mallinikkari Karl Herman Aleksander Karlsson ja kirjaltaja Yrjö Theodor Schultz.

— **Uusia taitureita.** Toukok. 31 p. pääsi V. Petterson ja Kumpp. kirjapainossa täällä latojaopista oppilas A. V. Nylander.

Hyvää esimerkkiä noudattaen lahjoitti hän kirjaltajain vanhuusrahoista 50 Smk.

— **Helsingin Kirjaltaja-Yhdistys** on nyt muuttanut uuteen mukavampaan huoneustoon talossa N:o 17 Mikonkadun varrella. Huoneusto aiotaan valaista sähkövalolla.

Yhdistyksen arpajais-toimikunta on saanut läänin kuvernööritä luvun toimeenpanna arpajaiset. Rahatoimikamari kuitenkin ei ole antanut lupaa käyttää Kaisaniemen kenttää.

— **Soutu-urheilu** on taasen virkistynyt täkäläisten kirjaltajain kesken, harjoituksia pidetään joka iltana. Kukin kirjapaino on omalla venekunnallaan edustettuna. Luultavasti tulee syyspuoleen kilpailujakin toimeenpantavaksi.

— **Talonkauppa.** Talon n:o 8 Metsästäjänkadun varrella on faktori J. Sigell myynyt kauppias A. Gratschoffille 109,000 markasta.

— **Juhannus** muuttui tänä vuonna ikäväksi ja petti niiden toiveet, jotka olivat aikoneet viettää kesänjuhlaa ulkona vapaan luonnon helmassa. Taivas oli näet kokonaan pilvessä aattopäivän ja lupasi sadetta poudan sijasta. Klo 5 aikana iltapäivällä ratkesi sitten satamaan ja tulikin vielä oikein tulvimalla. Luonnollista on, että sade sai mielet alakuloisiksi eikä tehnyt mieli kenenkään lähtää suojelevan katon turvista. Juhannuspäivänä ilma kuitenkin vähäsen jo kirkastui ja silloin nähtiin ammattimiestenkin kantavan koria lähteäkseen venematkalle saaristoon.

— **Paperitehtaan** puuhiomon ja selluloosahtaan ohessa aikoo kauppias Georg Bergman Helsingistä perustaa Kontiolahden Paiholan kylässä Pielisenjoessa olevaan Kuurnan koskeen.

— **Päivälehti** riisui viime kuukausien vaihdoksessa vanhan, kuluu 6¹/₂ vuotisen pukuna. Lehti painetaan tästedes kokonaan antiqva-kirjasimilla ja on se jotakin uutta meidän suomenkielisessä sanomalehtioloissa. Tähän saakka näet on ollut se hullunkurinen käsitystapa, ettei kansa osaisi — lukea latinaa. Muutoksen on nyt kuitenkin Päivälehti tehnyt parempaan päin ja toivottavasti muutkin suomenkieliset sanomalehdet seuraavat tätä P-lehden hyvää esimerkkiä.

— **Juomalakkoisten kokouksessa** Mäntymäellä kesäkuun 12 p:nä päätettiin m. m. julaista lakkolaisten luku ammattikunnittain, jotta saataisiin selville, missä ammateissa raittiuden harrastus on suurin ja juoppous sitkein. Se olisi kuitenkin tehtävä vasta jonkun ajan kuluttua, jotta kukin ammattikunta ennättäisi keskuudessaan hankkia lakkolaisia niin paljon kuin mahdollista. — Eiköhän kirjaltajainkin keskuudessa sopsi panna lakkolista kiertelemään?

— **Tampereen Uutisten osakeyhtiön** ylimääräisessä yhtiökokouksessa v. k. 15 p. päätettiin Tampereen Uudelta Kirjapaino-osakeyhtiöltä tunastaa kirjapaino, joka jo useita vuosia on ollut Tampereen Uutisten osakeyhtiöllä vuokralla. Niinkään päätettiin kirjapainoliikkeen yhteyteen perustaa kivipaino. Yhtiön vastainen tai tuleva toimintami tulee olemaan „Kivi- ja Kirjapaino-osakeyhtiö Tampereella“.

— **Harrastusta sekini!** Kirjaltajain yhdistyksen toimeenpanemaan huviretkeen Tammisaaren laulujuhlaan otti osaa kokonaista 3 (!) yhdist. jäsentä. Painoissa kiertävään listaan osanottoa varten oli merkinnyt itsensä *yksi* henkilö, vaan sekini myöhemmin peruutti. Ei sovi kummastella, jos yhdist. toimivien henkilöiden kärsivällisyys vihdoinkin loppuu kun tällaista laimeutta osoitetaan, erittäin kun tiedetään että suuri joukko jäseniä samaan aikaan oli muualla huvittelemassa, esim. Porvoon laulujuhlassa. — l.

— **Hyvän esimerkin** osotti eräs ruotsinmaalainen latoja, joka äskettäin kävi Kristiinassa. Hän oli ollut työttömänä 6 kuukautta, mutta ei sittenkään ottanut vastaan työtä, jota hänelle Vaasassa tarjottiin — palkanalennuksella. „Wasa Tidningin“ painossa nimittäin ajottiin alentaa laskulatojain palkkaa 10 penniä 100 riviltä, mutta mies katsoi paremmaksi matkustaa edelleen kuin alentaisi toisten palkkasuhteita. Toivottavaa olisi, että tällaisia matkustajia autettaisiin matkavalla, vaikkapa eivät kuuluisikaan maka-apurahastoomme, sanoo kirjaltajamme.

*) 120 mk per måned är ej någon sällsynthet.

Sättarens ann.

— **Inbjudning** att låta representera sig vid Svenska Typograförbundets 4:de allmänna förbundsstämma i Stockholm den 27, 28 och 29 juli har anlänt till Finska typograförbundets styrelse.

Förbundsstyrelsen beslöt vid extra sammanträde som representant ditsända förbundsstyrelsens ordförande hr J. A. Kosk.

— **Dödsfall.** Den 27 maj afled härstädes å kirurgiska sjukhuset typografen *Karl Wilhelm Salminen* i en ålder af 21 år. S., som utlärts å Tidnings- och Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, var en pliktrogen arbetare och omtyckt af alla.

Den 15 juni afled i hjärtslag fröken *Hilja Charlotta Lindholm* i en ålder af 18 år. Den afledne var senast anställd å Tamperens Utisets tryckeri.

Natten mot den 16 juni afled i Åbo typografen vid Åbo Tidnings tryckeri *J. A. Johansson* i sitt 31 åldersår. Född i Göteborg i Sverige hade J. tidigare tjänst såsom faktor vid tryckeriet i Nystad, därifrån han för någon tid sedan flyttade till Åbo. Han var en pliktrogen, arbetsam man, kunnig i sitt fack, men led under senare år af klen hälsa, tills nu en plötslig påkommen blodstörtning i förtid ändade hans lif. Några dagar före sin död sågs han ännu i full värksamhet på sin post i sätteriet.

— **Drunknade.** Den 4 juli på aftonen befunno sig fem unge män, modellsnickaren H. Karlsson, typograferne vid Centraltryckeriet G. Th. Schultz, Hj. L. Ojala och K. Metjelitz samt filaren E. V. Lejman, ute på seglats i hafvet mellan Mälkö och Sveaborg i en segelbåt. Vid fel i manövreringen af båten kantrade densamma först, hvarefter båten begynte sjunka och alla fem lustfaranne hamnade i sjön. Så godt som omedelbart drunknade härvid Ojala, Metjelitz och Lejman. Karlsson och Schultz blefvo i sista ögonblicket räddade af en tillskyndande segelbåt. De så sorgligt omkomne voro helt unga män, mellan 20—22 år.

— **Utlärd** blef den 31 maj å V. Pettersson & Cos tryckeri härstädes sättareleven, studeranden *A. V. Nylander*. Af denna anledning förärade hr N. 50 mk till Invalidfonden.

— **Utnämningar.** I stället för hr H. J. Forsström, som afgick den 15 juni från sin innehafda plats såsom underfaktor å V. Petterssons tryckeri har antagits sättarekonstförvanden å samma tryckeri, stud. *V. Nylander*.

Underfaktorsplatsen å Literatursällskapet tryckeri efter hr G. Blomfelt kommer att öfvertagas af U. S. ombrytare, hr *J. A. Snell*.

Den senares plats åter kommer att intagas af hr *V. Mallerius*, förut anställd å Literatursällskapets tryckeri.

— **25 års jubileum** i typografins tjänst kunde maskintryckaren å Weilin & Göös *J. K. Lindström* fira den 10 juni. På morgonen uppvaktades jubilarerna med sång af typografernes sångförening. På samma gång öfverräktes åt jubilarerna en alfenid kaffekanna med inskription „J. K. L., työtoverilta.“

— **Ny tryckeriaffär.** Ett bolag benämndt Aktiebolaget Lilius & Herzberg har bildats i Helsingfors med ett aktiekapital å fmk 250,000; — fördelat i 125 aktier å fmk 1,000; — Bolaget har för ändamål att idka grafisk industri jämte annan därmed förenlig värksamhet.

För det nya tryckeriet, som den 1 november begynner med sin värksamhet, har tomt inköpts å Regeringsgatan, hvarest ett femvånings tidsenligt stenhus kommer att uppföras.

— **Chefskapet** å firman Weilin & Göös kommer att från hösten öfvertagas af nyligen utnämnde borgmästaren i Villmanstrand *L. Cajander*. Ryktesvis nämnes i samband härmed, att lektor *Göös* i en snar framtid kommer att afgå ur firmans tjänst.

— **Tryckeriförhållandena i Lovisa.** Tidningen *Östra Nyland* har upphört med sitt utkommande.

Borgmästaren G. Kuhlefelt m. fl. i Lovisa ha hos senaten anhållit om fastställelse af stadgar för Östra Nylands tidnings- och tryckeriaktiebolag.

— **Helsingfors typografiska förening** inflyttade den 1 juni i sin nya och tråffliga lokal, Mikaelsgatan 17. Lokalen kommer att upplysas med elektrisk ljus.

— **Afslag.** Drätselkammaren har afslagit (!) lotteribestyrelsens för härvarande typografiska föreningens allmänna fond anhållan om, att den 18 eller 25 september få anställa ett lotteri å idrottsplanen i Kaisaniemi.

Öfverklarligt förefaller oss denna drätselkammarens handling i denna sak, då tidigare på sommaren arbetareföreningen och ryska välgörenhetsföreningen tillätis för samma ändamål disponera öfver nämnda plan.

— **Nytt arbetareorgan.** Folkskolläraren J. K. Kari, faktor J. A. Salmi m. fl. ha anhållit om fastställelse af stadgar för Åbo arbetares tidningsaktiebolag? Grundkapitalet utgör 4,000 mk., fördelat å 400 aktier å 10 mk.

— **Nytt tryckeribolag i Tammerfors.** Handlandene N. Boman, A. F. Lindstedt m. fl. ha anhållit om stadsfästelse af stadgar för Tamperens Kivipaino osakeyhtiö med ändamål att drifva sten-, bok- och accidenstryckerirörelse samt handel med tryckalster. Grundkapitalet utgör 25,000 mk., fördelat på 250 aktier, lydande en hvar å 100 mk.

— **Finsk Typograf i amerikanska flottan.** Den kände gymnasten, maskintryckaren A. Wasenius från Helsingfors, är sedan april månad påmönstard såsom matros å kryssaren Montgometry. Den 12 maj, vid bombanderandet af Porto Rico, genomgick han sitt första eldprof, såsom han skrifver till en härvarande typograf.

Facknotiser. Ammattiutisia.

— **Rengöring af klichéer.** Slå några droppar terpentän på etsningen samt borsta den med en liten hård borste, torka därefter etsningen, riktigt noga, med en *ren trasselsudd*, hvarefter densamma lätt klappas med en mjuk borste (klädesborste) — „trassel och trädstumpar“ försvinna från etsningen på kortare tid än detta är sagdt.

Terpentinen är lämpligare att göra ren klichéer med än benzin, därför att den ej dunstar bort så fort, hvadan man ej behöfver så mycket af densamma som benzin. Ar man försigtig, behöfver ej en droppe komma mellan klichéfoten och stilen. Hvilka obehag som beredes genom oljor som trängt ner kring klichéerna känner ju hvarje tryckare till.

Mikä on liitto?

II.

Kun työmiehen aineellinen toimeentulo on horjuttava kannalla, niin on hänen mielensä huolien valtaamana eikä ajatuksissa ole sijaa henkisellem kehitykselle. Senvuoksi on työmiehen ensimmäinen ja tärkein toimenpide, saavuttaakseen tilaisuutta henkiseen kehitykseen, juuri tuon taloudellisen tilansa parantaminen. Se on kyllä hankala tehtävä, mutta mahdoton se ei kumminkaan ole, jos vain kaikki sekä parempi- että huonompi-osaiset ammattiveljet liittyvät innolla ja vilpittömyydellä yhteistä asiata perille viemään. Jotkut pintapuolisesti asiata aprikoitsevaiset saattavat kyllä lausua, kuten olen kuullut kerrottavan, että „kun minulla nyt on hyvä paikka ja kohtuullinen toimeentulo, niin katson turhaksi tuhjata rahojani mokuimiin yrityksiin.“ Mutta tuollainen puhe on keinoa kehnoita. Se on melkein samaa kuin jos sanoisi: „Koska minulla nyt on vatsa täynnä, niin vähät minä välitän huomisesta päivästä, en huoli työstä ollenkaan.“ Mutta mitähän tuo miekoinen sanoisi, jos isäntä minä hetkenä tahansa tulisi ilmoittamaan, että tästedes saat tehdä työtä puolella palkalla. Yksikseen olen ei hänellä olisi muuta keinoa kuin alistua. Ja kokemus on osoittanut, ettei yksityiset yhdistyksetkään useimmissa tapauksissa voi tätä asiaa parantaa.

Tästäkin pitäisi selvittää kuinka välttämätöntä sekä asiain pakottamaa on, että me *kaikki kirjaltajat yhdyimme yhdeksi ainoaksi yhteisliitoksi*, joka on oleva meidän oikeuksiemme tukena ja turvana, ja joka olemassaolollaan joi ehkäisee monen monta epäkohtaa esiintymästään. Eipä luulisi löytyvän yhtä ainoatakaan kirjaltajaa, joka epäroisi yhtyä tähän liittoon, jos hänellä on pieninkin käsitys sen hyödystä vastaisuudessa.

Vieläkin valaistaksemme liiton oleellista merkitystä yleensä, otamme vertaukseksi yhden pienen vesipisaran, joka tipahtaa maahan ja rapsahtaa. Ken välttää tuosta rapsahduksesta. Mutta kun monen monta pientä pisaraa yhteensulautuen kohisevana koskena syöksyy jyrkännettä alas, voimalla, josta järisee ikivuorten perustukset ja jonka edestä kuin sammal laukeaa vuosituhan-sina järkkymätön maa, niin mikäpä mahti uskaltaa silloin asettua tuota verratonta voimaa vastustamaan, ja pelonsekaisella kunnioituksella kuulostaa kopeinkin korva tuota valtavata pauhua.

Eipä paljoa enempää kuin yhden pienen vesipisaran pirahduksesta välitä ylempänä olijat yksityisen työmiehen sanasta. Mutta kun monen monta työmiestä yhtyy yhteiseen liittoon ja siten tuovat ilmi yhteisen äänensä, niin jopa paljon suuremmalla huomiolla ja arvonnolla tulee se vastaantetuksi sekä paremmat ovat myös toiveet pyyteiden täyttymisestä.

Meitä on usein moitittu välinpitämättömyydestä ja veittoudesta yhteistä asemaamme koske-

vissa asioissa. Tätä syytöstä emme saata perusteettomaksi väittääkään. Mutta syy saattaa ainakin osaksi olla siinäkin, ettei meillä vielä ole löytynyt täysin vakavaa tukea, johon työmme olisi keskittynyt. Onhan sitä tosin erillään työskentelevissä yhdistyksissä tuumailtu ja laadittu ehdotuksia asemamme parantamiseksi, mutta kun näitä on asianomaisille esitetty, niin ovat ne suurimmaksi osaksi jääneet pelkiksi yrityksiksi. Tämä juuri on ollut omansa mieltä veltostuttamaan. Mutta nyt on toisin. Meillä on korkeimman hallituksen vahvistama ja vakuuttama perustus ja pylväs liiton oikeutuksessa. Sen ympärille meidän tulee keskittyä, kiertyä saadaksemme voimaa ja vauhtia yhteisen asiamme edistymiseksi. Yksilöt muodostavat liiton, mutta näin syntynyt yhteisö se juuri antaa voimaa kullekin eri yksilölle. Kaikki niin vahvemmat kuin heikommatkin yksilöt ovat yhtä välttämättömän tarpeelliset tämän yhteisöön, liiton muodostamisessa. Meidän jokaisen eittämätön velvollisuus on siis käyttää kaikki riittävät kykymme yhteiseksi hyväksi tämän liiton jäsenenä, josta on keran koitua kullekin yksityiselle arvaamaton hyöty. Liittomme on vielä ikäänkuin karusta maasta äsken kohonnut taimi, jonka myrsky saattaa minä hetkenä tahansa mitättömäksi murjasta. Mutta mitä huolellisemmin me tätä tainta hoidamme, sitä vankempi puu siitä varttuu, jolta me vastaisuudessa saamme suojaa ja tukea mahdollisten tuulenpuuskain tapaillessa. N—n.

Aug. A. Söderlunds * * * * *

* * **Stereotypgjuteri**

jämte

Specialgjuteri för utslutning

6 Annegatan 6 . . .

Utför alla slags

Stereotyparbeten

s. s. Psalmböcker, ABC-böcker, Katekeser, Annonser, Rubrikrader etc. etc.

Hälsteg, Mellanslag, Kvadrater och Regletter. Alla slags hyflingar samt korrigeringar af skadade tilitilar. Messings-bågregletter, Spatier, Mellanslag, Regletter och Setslinier. Enklare gravrarbeten samt alla slags Satskepp. Anskaffar alla slags Stilar, Infattningar och Messingslinier på kortaste tid samt till billiga pris. OBS! Vid större beställningar tullfritt!

Tysk och Fransk utslutning, Vaskborstar etc. etc. på lager.

Finska Typograförbundets
platsförmedlingsbyrå,

som anskaffar arbetare, tillhörande de grafiska yrkena, rekommenderas i hrr principalers och faktorers benägna åtanke.

Platssökande grafiska arbetare bedes anlita byråns förmedling.

Platsförmedlingsbyråns adress är *Gutenbergs redaktion, Helsingfors*. Telegrafadress: *Blomqvist, Hufvudstadsbladet*.

Maskintryckare,

skicklig och ordentlig, söker sig plats från den 1 september å något tryckeri i Helsingfors. Goda betyg finnas. Svar torde insändas till *Gutenbergs redaktion*.

Maskintryckare,

skicklig och ordentlig, önskar nu genast platsombytte, helst till Helsingfors. Betyg finnas till påseende. Svar torde insändas till *Gutenbergs redaktion*.

* * **2:ne sättare** * *

nyktra och ordentliga, erhålla nu genast plats i större landsortsstad. Närmare hos *Gutenbergs redaktion*.

Sattuneesta syystä myydään vähempi aksidenssipaino maaseutukaupungissa, missä ei ole kilpailijoita eikä sanomalehteä vielä. Lähemmin *K. F. Hagman'in* kanssa Pietarsaareassa.

Helsingissä 1898.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.